

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ гр. Хасково

ул. Граф Игнатиев №14, факс: 038 622637; тел: 038 622544, 038 622744, e-mail: info-2601008@edu.mon.bg

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

учебна 2026/2027 година

Училищната програма за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование е разгледана и приета на Педагогически съвет, проведен на 10.09.2026г. и е утвърдена със Заповед № РД – 519 /11.09.2026 г. на директора на училището

Училищната програма е предназначена за учители – неспециалисти, които ще провеждат учебни часове в случай на отсъстващи от учебни занятия учители и неосигурени заместници – специалисти. Съобразена е както с основните потребности и интереси на учениците от I до VII клас, така и с приоритетите и ресурсната осигуреност на училището – човешки, материални, финансови и др.

ОСНОВНА ЦЕЛ: Да помогне на учителите – неспециалисти да обучат учениците на жизнено важни и социални умения за сметка на безцелното прекарване на времето си в „свободните“ часове.

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ: Програмата има амбицията:

1. Да ангажира свободното време на учениците по време на училищната им заетост по жизненоважни за тях въпроси, които в една или друга степен не се разглеждат по същество от учебните програми по учебните предмети от учебния план.
2. Да предизвика интереса на обучаваните и да спомогне за тяхната социална ангажираност към проблемите на обществото като цяло и в личен план.
3. Разглежданата в нея проблематика да задържи учениците в училище и в този смисъл да гарантира както живота и здравето им, така и да повиши авторитета и отговорността на училището като обществено значима институция.

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ:

1. Учениците да участват пряко в дискусии, форуми и дебати по обществено значими и социални въпроси.
2. Да се изградят у тях нагласи за грижливо отношение към продуктите на човешкия труд.
3. Да се доразвият поредицата от личностни качества като:
 - основни житейски умения;
 - умения за общуване при решаване на социални проблеми в бита;
 - умения, осигуряващи предприемчивост, прецизност и дисциплинирано;
 - умения за вземане на решения;
 - умения за отстояване на безопасно поведение и поемане на отговорност.
4. Поетапно и в зависимост от възрастта да се изградят представите на младите хора за начина на живот и проблемите в съвременните условия в страната и в ЕС.
5. Да се формира достатъчна за етапа на образование организационна, икономическа, здравна, естетическа и екологична култура.

СЪЩНОСТ И ЦЕЛИ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
2. Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
3. Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна

връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

4. Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия.

5. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.

ЦЕЛИТЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ СА ИЗГРАЖДАНЕ НА АВТОНОМНА И АКТИВНА ЛИЧНОСТ, КОЯТО:

- разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права, участва в гражданския, политическия и социалния живот по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин;
- познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глобализацията се свят;
- защита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство;
- осъзнава и цени своята културна идентичност;
- взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
- изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
- взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си;
- носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
- подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
- познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;
- познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за
- прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

НАЧАЛЕН ЕТАП / I – IV клас /

ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ	ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ	ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ	ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ
1. Защо са нужни правилата? Права и задължения на ученика.	1.Лична хигиена, облекло и външен вид.	1. Природа и здраве – отговорност и грижа за околната среда.	1. „Аз и ти в цветовете“ - запознанство с различията. Толерантност.
2. Светът на моето семейство и светът на „другите“. Разбиране на понятието „общност“ и какво означава да си част от нея.	2. Основи на здравословния начин на живот – движение, сън, хранене.	2. Екологична култура – запознаване с глобалните екологични проблеми.	2. Работим заедно – първи умения за работа в екип.
3. Колко всички си приличаме и колко сме различни – толерантност и сътрудничество.	3. Как да се предпазим от болести /ваксинации, миене на ръце/.	3. Да бъде чисто нашето училище.	3.„Шарен свят“ – традиционни предмети и символи от различни култури.
4. Непослушните емоции и как да ги владеем. / гняв, страх, срам, тъга и радост/	4. Значение на физическата активност.	4.Как да пестим енергия и вода у дома.	4.В „обувките на другия“ и склонността да обвиняваме.
5. Разбиране на основни държавни институции и тяхната роля.	5.Що е то психично здраве?	5. Денят на Земята.	5.Бъди доброволец! Доброволчеството като мисия.

*Темите, заложиени за начален етап на образование, могат да се използват и в прогимназиален етап по преценка на класния ръководител.

ПРОГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП / V – VII клас /

ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ	ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ	ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ	ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ
1. Основни права и свободи на човека. Запознаване с понятията „гражданска отговорност“ и „гражданско общество“.	6. Здрав дух – здраво тяло. Психично здраве и личностно развитие.	6. Замяряване на въздуха, водата и почвата – причини и последици.	6. „Единни в многообразието“ - общност, етнос, традиции и обичаи.
2. България – част от Европейския съюз.	7. Пубертетът – криза на идентичността.	7. Устойчиво развитие и неговото значение.	7. „Езици и общуване“ – изучаване на жестове и невербална комуникация в различните култури.
3. Дигитална идентичност и дигитален отпечатък – лични данни, снимки и поведение онлайн	8. „Рискови поведения и зависимости“ – вейпове, никотинови изделия, алкохол, психоактивни вещества и енергийни напитки	8. Климатичните промени и как можем да им повлияем.	8. Стереотипи, дискриминация и език на омразата – включително онлайн
4. Професия и темперамент. Кариерно ориентиране.	9. „Истина или манипулация?“ – фалшиви новини, deepfake и изкуствен интелект	9. Участие в местни екоинициативи.	9. Агресия или асертивност – умението да отстояваме ненасилствено позицията си.
5. Умения за общуване и разрешаване на конфликти.	10. Първа помощ в екстремни ситуации.	10. „Зелените идеи“ на учениците – грижа за природата.	10. Ценностите, които осмислят човешкия живот.

